

**Plán péče
o
přírodní památku
U Bezděkova**

**na období
2023–2032**

Plán péče je odborný a koncepční dokument ochrany přírody, který na základě údajů o dosavadním vývoji a současném stavu zvláště chráněného území navrhuje opatření na zachování nebo zlepšení stavu předmětu ochrany ve zvláště chráněném území a na zabezpečení zvláště chráněného území před nepříznivými vlivy okolí v jeho ochranném pásmu. Plán péče slouží jako podklad pro jiné druhy plánovacích dokumentů a pro rozhodování orgánů ochrany přírody. Pro fyzické ani právnické osoby není závazný. Realizaci plánu péče zajišťuje orgán ochrany přírody příslušný ke schválení péče, a to v součinnosti s vlastníky a nájemci dotčených pozemků postupy podle § 68 zákona č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Obsah

1. Základní údaje o zvláště chráněném území	1
1.1 Základní identifikační údaje	1
1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR.....	1
1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí	1
1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma	2
1.5 Překryv území s jiným typem ochrany.....	2
1.6 Kategorie IUCN.....	2
1.7 Předmět ochrany ZCHÚ.....	2
1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu.....	2
1.7.2 Předmět ochrany – současný stav.....	3
1.8 Cíl ochrany.....	4
2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany	5
2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů	5
2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů.....	5
2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů	6
2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti	6
2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti	7
2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy	8
2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch	8
2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky	8
2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochranných zásahů do území a závěry pro další postup.....	8
2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize	9
3. Plán zásahů a opatření.....	10
3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ	10
3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání	10
3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území	11
3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností	11
3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu	12
3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území.....	12
3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností	12
3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území	12
3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území	12
4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)	14
4.2 Použité podklady a zdroje informací	14
4.3 Seznam používaných zkratk	15
4.4 Podklady pro plán péče zpracoval.....	15
5. Přílohy	16

1. Základní údaje o zvláště chráněném území

1.1 Základní identifikační údaje

evidenční číslo:	460
kategorie ochrany:	přírodní památka
název území:	U Bezděkova
druh právního předpisu, kterým bylo území vyhlášeno:	výnos
orgán, který předpis vydal:	Ministerstvo kultury
číslo předpisu:	11 606/53-HSO/4
datum platnosti předpisu:	10. 12. 1953
datum účinnosti předpisu:	10. 12. 1953

1.2 Údaje o lokalizaci území v rámci územně správního členění ČR

kraj:	Vysočina
okres:	Žďár nad Sázavou
obec s rozšířenou působností:	Nové Město na Moravě
obec s pověřeným obecním úřadem:	Nové Město na Moravě
obec:	Nové Město na Moravě
katastrální území:	Nové Město na Moravě

Příloha:

M1 – Orientační mapa s vyznačením území

1.3 Vymezení území podle současného stavu katastru nemovitostí

Zvláště chráněné území:

Katastrální území: 706418 Nové Město na Moravě

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
3561/1		trvalý travní porost		7429	7429
3562/2		orná půda		205	205
Celkem					7634

Původní parcela č. 2502, uvedená ve vyhlášovacím předpisu, byla nahrazena parcelami č. 3561/1 a 3562/2.

Ochranné pásmo:

Ochranné pásmo není vyhlášené, je jím tedy dle § 37 zákona č. 114/1992 Sb. pás do vzdálenosti 50 m od hranice ZCHÚ.

Příloha:

M2 – Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma

1.4 Výměra území a jeho ochranného pásma

Druh pozemku	ZCHÚ plocha v ha	Vyhlášené OP plocha v ha	Způsob využití pozemku	ZCHÚ plocha v ha
lesní pozemky	-	-		
vodní plochy	-	-	zamokřená plocha	-
			rybník nebo nádrž	-
			vodní tok	-
trvalé travní porosty	0,7429	-		
orná půda	0,0205	-		
ostatní zemědělské pozemky	-	-		
ostatní plochy	-	-	neplodná půda	-
			ostatní způsoby využití	-
zastavěné plochy a nádvoří	-	-		
plocha celkem	0,7634	-		

1.5 Překryv území s jiným typem ochrany

národní park:	-
chráněná krajinná oblast (včetně zóny):	Žďárské vrchy, I. zóna
překryv s jiným typem ochrany:	CHOPAV Žďárské vrchy
mezinárodní statut ochrany:	-
<u>Natura 2000</u>	
ptačí oblast:	-
evropsky významná lokalita:	-

1.6 Kategorie IUCN

IV - území pro péči o stanoviště/druhy

1.7 Předmět ochrany ZCHÚ

1.7.1 Předmět ochrany ZCHÚ podle zřizovacího předpisu

Předmět ochrany nebyl při vyhlášení definován.

1.7.2 Předmět ochrany – současný stav

A. ekosystémy

ekosystém	podíl plochy v ZCHÚ (%)	popis ekosystému	kód předmětu ochrany*
Komplex vlhkých pcháčových luk (T1.5) a mezofilních luk (T1.1)	40	<p>Biotop je zde tvořen mozaikou podmáčených a mezofilních luk s typickým zastoupením širokolistých dvouděložných rostlin, jako jsou např. pcháč bahenní (<i>Cirsium palustre</i>), p. zelinný (<i>C. oleraceum</i>), tužebník jilmový (<i>Filipendula ulmaria</i>), mochna nátržník (<i>Potentilla erecta</i>), různými druhy ostřic, př. ostřice ježatá (<i>Carex echinata</i>), o. obecná (<i>C. nigra</i>), o. bledavá (<i>C. pallescens</i>), prosová (<i>C. panicea</i>), měchýřkatá (<i>C. vesicaria</i>) a travinami, např. tomka vonná (<i>Anthoxanthum odoratum</i>) či třeslice prostřední (<i>Briza media</i>). Jedná se spíše chudší porosty s dominující psárkou luční (<i>Alopecurus pratensis</i>) a krvavcem totenem (<i>Sanguisorba officinalis</i>) ve vlhčích místech a ovsířem pýřitým (<i>Avenula pubescens</i>) v místech sušších.</p> <p>Biotop je momentálně poznamenán vysycháním, fragmentací a trofii zvyšujícími zátěžemi z minulosti i současnosti. Významné druhy zde jsou prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>) a suchopýr úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>).</p>	c

B. druhy

druh	stupeň ohrožení**	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace	kód předmětu ochrany*
šafrán bělokvětý <i>Crocus vernus</i>	EN	Vlhké pcháčové a mezofilní louky, tisíce jedinců, populace je stabilní	c
modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	NT	Plochy s porostem krvavce totenu, málo početná populace (9 ex. 2020)	c

**stupeň ohrožení dle červených seznamů ČR: pro cévnaté rostliny Grulich & Chobot (2017) a bezobratlé Hejda et al. (2017) [EN = silně ohrožený; NT = téměř ohrožený;]

*kód předmětu ochrany:

c = další významný ekosystém nebo jeho složka, který je navržen k doplnění mezi předměty ochrany ZCHÚ (viz i kap. 3.4)

1.8 Cíl ochrany

A. ekosystémy

ekosystém	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
T1.5 Vlhké pcháčové louky	Druhově pestrý komplex podmáčených a mezofilních luk, bez přílišné expanze trav a s funkčními odvodňovacími kanálky	<ul style="list-style-type: none">• rozloha biotopu min 0,5 ha• výskyt významných druhů: prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), suchopýr úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>)• pokryvnost expanzivních druhů trav do 30 %• přítomnost funkčních odvodňovacích kanálků

B. druhy

druh	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
šafrán bělokvětý <i>Crocus vernus</i>	Zachování prosperující a početné populace	<ul style="list-style-type: none">• počet kvetoucích jedinců (každoročně min. 1500)•
modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	Zachování místní populace, která bude sloužit jako zdrojová pro okolí, zvýšení početnosti populace	<ul style="list-style-type: none">• počet pozorovaných dospělých jedinců (min. 20)

2. Rozbor stavu zvláště chráněného území s ohledem na předmět ochrany

2.1 Popis území a charakteristika jeho přírodních poměrů

2.1.1 Stručný popis území a jeho přírodních poměrů

Přírodní památka U Bezděkova se nachází v mělkém údolí svažujícím se k jihovýchodu, v nadmořské výšce 620–625 m. Podloží tvoří migmatity strážeckého moldanubika převrstvené kvartérními sedimenty (http://mapy.geology.cz/geocr_25/), na kterých jsou vyvinuty gleje a pseudogleje (<https://mapy.geology.cz/pudy/>). Geomorfologicky náleží území do okrsku Novoměstská pahorkatina. Plocha je odvodňována dvěma stružkami, které vedou do potoka Bezděčka. První prochází celým územím, pramení až nad silnicí v mírné sníženině mezi ornou půdou, druhá vzniká přímo v památce v západní části v oblasti se stagnující vodou (AOPK ČR 2013; Šimová 2021, 2022).

Celá severní polovina rezervace je zarostlá terestrickou rákosinou. Na zbytku plochy se vyskytují především společenstva vlhkých pcháčových luk zastoupeny asociacemi *Angelico sylvestris-Cirsietum oleracei*, *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris* a *Scirpetum sylvatici*, maloplošně také *Chaerophyllo hirsuti-Filipenduletum ulmariae*. Jedná se spíše chudší porosty s dominující psárkou luční (*Alopecurus pratensis*) a krvavcem totemem (*Sanguisorba officinalis*). Před začátkem tisíciletí vymizela z lokality vachta trojlistá (*Menyanthes trifoliata*), následně pak tolije bahenní (*Parnassia palustris*), která se nacházela v severní enklávě podmáčené louky, nyní již zcela zarostlé rákosem.

Na západní straně převládají mezofilní louky asociace *Poo-Trisetum flavescens* s dominantou ovsíře pýřitého (*Avenula pubescens*). Jih pcháčových i mezofilních luk pokrývá každé jaro tisíce květů šafránu bělokvětého (*Crocus vernus*). Jedná se o jediný výskyt této rostliny ve volné přírodě na Českomoravské vrchovině. Původnost této relativně bohaté populace šafránu je však dosti nepravděpodobná.

Na jihovýchodním okraji se pod olšemi na břehu potoka vyskytuje nivní vegetace asociace *Petasitetum hybridi* s porosty bršlice kozí nohy (*Aegopodium podagraria*) a s významným druhem kozlíkem výběžkatým (*Valeriana excelsa*) (Juříčka 2010; AOPK ČR 2013; Šimová 2021, 2022).

Mechové patro na většině lokality není téměř vůbec vyvinuto (o čemž svědčí i velice malý počet nalezených mechorostů), v nejvlhčích částech a okolí zahlučených stružek lze najít menší porosty baňatky potoční (*Brachythecium rivulare*), v sušších částech je hojněji přítomen kostrbatec zelený (*Rhytidiadelphus squarrosus*). Na vrbách v s. části lokality rostou běžné epifytické druhy šurpek tenkožeberný (*Orthotrichum affine*, rokýtek obecný (*Amblystegium serpens*) a rokyt cypřišový pravý (*Hypnum cupressiforme* var. *cupressiforme*). Jediný významnější druh mechu, který se zde vyskytuje, je měřík oválný (*Plagiomnium ellipticum*) (Štechová et al. 2020).

Podmáčené louky jsou vhodným biotopem pro obojživelníky, jako např. skokan hnědý (*Rana temporaria*), ropucha obecná (*Bufo bufo*) (Šimová 2021). Z plazů je zde historicky uváděna ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*) (AOPK ČR 2013).

Z lepidofauny se zde vedle běžných lučních druhů jako jsou např. okáč luční (*Maniola jurtina*) či modrásek jehlicový (*Polyommatus icarus*) vyskytuje také evropsky významný druh denního motýla modrásek bahenní (*Phengaris nausithous*) (Hněř 2020).

Z ptáků zde byli v posledních letech zaznamenáni především synantropní druhy jako např. hrdlička zahradní (*Streptopelia decaocto*), kos černý (*Turdus merula*), vlaštovka obecná

(*Hirundo rustica*) a jiříčka obecná (*Delichon urbicum*), poslední dva zmiňované druhy nejsou na lokalitu přímo vázány, pravděpodobně sem pouze zalétají za potravou. Dále pak druhy křovištní a lesní (v okolí rezervace jsou náletové porosty a potoční olšina), jako např. pěnice černohlavá (*Sylvia atricapilla*), brhlík lesní (*Sitta europaea*) či budníček menší (*Phylloscopus collybita*). V roce 2022 zde bylo potvrzeno hnízdění ťuhýka obecného (*Lanius collurio*) a lejska šedého (*Muscicapa striata*) (Kodet & Kodetová, in prep.).

2.1.2 Přehled zvláště chráněných a významných ohrožených druhů rostlin a živočichů

druh	kategorie podle vyhlášky č. 395/1992 Sb.	stupeň ohrožení*	popis biotopu druhu v ZCHÚ a aktuální početnost nebo vitalita populace, další poznámky
Rostliny			
šafrán bělokvětý <i>Crocus vernus</i>	silně ohrožený	EN	vlhké pcháčové a mezofilní louky, tisíce jedinců, populace je stabilní
prstnatec májový <i>Dactylorhiza majalis</i>	ohrožený	NT	vlhké pcháčové louky, ojediněle
pampeliška Nordstedtova <i>Taraxacum nordstedtii</i>		VU	vlhké pcháčové louky, ojediněle
vrba pětimužná <i>Salix pentandra</i>		NT	v severní části zarostlé rákosem, ojediněle
vrbovka tmavá <i>Epilobium obscurum</i>		NT	vlhké pcháčové louky, ojediněle
měřík oválný <i>Plagiomnium ellipticum</i>		LC-att	vlhké pcháčové louky, na březích stružek, roztroušeně
kozlík dvoudomý <i>Valeriana dioica</i>		LC	vlhké pcháčové louky roztroušeně
kozlík výběžkatý <i>Valeriana excelsa</i>		LC	břehové porosty potoka, roztroušeně
Živočichové			
modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	silně ohrožený	NT	plochy s porostem krvavce totenu, málo početná populace (9 ex. 2020)
ťuhýk obecný <i>Lanius collurio</i>	ohrožený	NT	keřové porosty v okraji lokality, prokázáno hnízdění (1 pár, 2022)
lejska šedá <i>Muscicapa striata</i>	ohrožený	LC	keřové porosty v okraji lokality, prokázáno hnízdění (1 pár, 2022)
ropucha obecná <i>Bufo bufo</i>	ohrožený	VU	podmáčené louky, ojediněle
skokan hnědý <i>Rana temporaria</i>		VU	podmáčené louky, ojediněle

* dle červených seznamů ČR: pro cévnaté rostliny (Grulich & Chobot 2017), mechorosty (Kučera et al. 2013), bezobratlé (Hejda et al. 2017) a obratlovce (Chobot & Němec 2017); EN = silně ohrožený; VU = ohrožený či zranitelný; NT = téměř ohrožený; LC-att – taxon neohrožený, ale vyžadující pozornost; LC = málo dotčený]

2.1.3 Výčet a popis významných přirozených disturbančních činitelů působících v území v minulosti a současnosti

a) abiotické disturbanční činitele

Významným abiotickým disturbančním činitelem, který měl v posledních letech vliv na lokalitu, bylo sucho. Několik po sobě jdoucích extrémně suchých roků pravděpodobně přispělo k přeměně druhového spektra podmáčených luk směrem k sušším typům s dominantními, výrazněji se rozrůstajícími trávami (psárka, ovsír).

b) biotické disturbanční činitele

Jediný významnější biotický disturbanční činitel v území je spárkatá a černá zvěř, která se zdržuje v části lokality zarostlé rákosem, tvoří si zde různé pěšinky a maloplošná bahniště, čímž přispívá k eutrofizaci a ruderalizaci stanoviště a zvyšuje pravděpodobnost šíření invazních druhů. Spodní část s předměty ochrany není momentálně zvěří disturbována.

2.2 Historie využívání území a zásadní pozitivní i negativní vlivy lidské činnosti v minulosti a současnosti

a) ochrana přírody

Státní ochrana tohoto území se datuje již od padesátých let minulého století, jedná se tedy o jednu z nejstarších maloplošných chráněných lokalit na území CHKO Žďárské vrchy. Hlavním předmětem ochrany zde již od počátku byla populace vizuálně atraktivního šafránu bělokvětého. Ochranou tohoto druhu se však zajistila i ochrana významného biotopu podmáčených luk, která unikla drastickému odvodnění či zastavění místa, nacházejícího se mezi průmyslovými areály okrajové části města. Tento biotop však postupně během let ztrácel na kvalitě. Důvodem bylo především intenzivní hospodaření v okolí plochy a splach živin, dále také upouštění od pravidelného sečení v osmdesátých letech minulého století. Posléze k tomu přispělo expanzivní zarůstání rákosu a s ním spojená fragmentace biotopu. Na lokalitu působily a do určité míry stále působí splachy živin z okolních pozemků. Nyní je plocha s lučními biotopy jednou až dvakrát ročně pravidelně sečena za účelem ochrany přírody. Horní (severní) část lokality je bez managementu.

b) zemědělské hospodaření

Za příčinu vzniku specifického biotopu mokřadních luk stejně jako za udržení populace šafránu bělokvětého je pokládáno tradiční obhospodařování lučních porostů. Historicky zde byla provozována každoroční seč za účelem získání sena (která zde probíhala i po zavedení ochrany lokality). Od sečení bylo ale upouštěno v sedmdesátých a osmdesátých letech, pravděpodobně z finančních důvodů – do té doby byla louka sečena kvůli senu, což se najednou přestávalo vyplácet. Dále zde působily a pravděpodobně ještě působí další faktory zemědělského využívání okolních pozemků. Především splachy živin z okolních polí lokalitu do jisté míry ovlivnily, historicky zde pravděpodobně došlo i k vodní erozi půd z polí a její ukládání na lokalitě. Okolí lokality je nyní z větší části zatravněno a pravidelně sečeno, nicméně plocha, odkud přitéká voda prostřední stružkou (nad silnicí), je stále obklopena ornou půdou a projevuje známky silné eutrofizace – téměř monodominantní porost kopřivy dvoudomé (*Urtica dioica*).

c) myslivost

Lokalita je součástí myslivecké honitby Zubří CZ6108110028. Zhruba uprostřed západní strany rákosiny se nachází objekt určený k příkrmování zvěře. V jeho okolí se šíří invazní druh rostliny netýkavka žláznatá (*Impatiens glandulifera*).

d) rekreace a sport

Území není turisticky zpřístupněno. Díky blízkosti sídel lze očekávat občasné využití lokality k rekreačním účelům např. procházce či k venčení psů. Předpokládaný řídký pohyb osob by neměl mít žádný negativní vliv. Vyšší návštěvnost lze očekávat v době kvetení šafránu. Nicméně i přes pravidelné kontroly zaměstnanců správy CHKO nebylo v posledních letech zjištěno žádné významnější poškození (trhání, vyrývání, pošlapání apod.).

2.3 Související plánovací dokumenty, správní akty a opatření obecné povahy

Vládní nařízení č. 40/1978, o zřízení CHOPAV (chráněná oblast přirozené akumulace vody)
Žďárské vrchy

Územní plán obce Nové Město na Moravě (platnost od 18. 10. 2022)

2.4 Současný stav zvláště chráněného území a přehled dílčích ploch

2.4.1 Základní údaje o plochách mimo lesní pozemky

Přílohy:

T2 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

2.5 Souhrnné zhodnocení stavu předmětů ochrany, výsledků předchozí péče, dosavadních ochrannářských zásahů do území a závěry pro další postup

A. ekosystémy

ekosystém:	Komplex vlhkých pcháčových luk (T1.5) a mezofilních luk (T1.1)	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje ekosystému ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
rozloha biotopu min 0, 5 ha	Plocha biotopu je poslední roky stabilizována přibližně na rozloze 0,35 ha. Jedná se o kosenou louku v jižní části. Bylo by vhodné biotop rozšířit v oblasti dnešní rákosiny (kde se tento biotop historicky taktéž nacházel).	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý
výskyt populací významných druhů: prstnatec májový (<i>Dactylorhiza majalis</i>), kozlík dvoudomý (<i>Valeriana dioica</i>), suchopýr úzkolistý (<i>Eriophorum angustifolium</i>)	Na lokalitě je pozorováno dlouhodobé ubývání druhové bohatosti cévnatých rostlin. Především některé druhy jsou více citlivé na zhoršování podmínek daného biotopu. Před začátkem tisíciletí vymizela z lokality vachta trojlístá (<i>Menyanthes trifoliata</i>), následně pak tolije bahenní (<i>Parnassia palustris</i>). Díky pozvolně se zhoršujícímu stavu biotopu hrozí vymizení i dalších druhů, např. prstnatec májový je na lokalitě k nalezení již jen ojediněle. Kozlík dvoudomý a suchopýr úzkolistý se na lokalitě pravidelně vyskytují, nicméně taktéž ve snížených počtech.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se
pokryvnost expanzivních druhů trav do 30%	Trávy jsou vedle ostřic a širokolistých bylin běžnou součástí vegetace pcháčových luk. Pokud jich je zde příliš, mohou indikovat zhoršený stav biotopu – nejčastěji změnu vodního režimu směrem k mezofilnější vegetaci nebo zvýšenou trofii. Na lokalitě jsou problematické především expanzivní druhy trav vyššího vzrůstu – na vlhkých místech především psárka luční (<i>Alopecurus pratensis</i>), na mezičtějších ovsíř pýřitý (<i>Helictotrichon pubescens</i>) a na plochách v okrajovém jižním lemu chrastice rákosovitá (<i>Phalaris arundinacea</i>). Rákos obecný (<i>Phragmites australis</i>) na lokalitě výrazně expanduje a způsobuje silnou degradaci až zánik částí biotopu.	
	stav:	špatný

	trend vývoje:	zhoršující se
přítomnost funkčních odvodňovacích kanálků	Lokalita se nachází v přirozené depresi, tudíž se do ní stahuje voda z okolí. Je tedy zapotřebí ji umožnit pomalý odtok. Louka ale zároveň leží v nezanedbatelně nakloněném svahu, ve kterém mají příliš kapacitní rovné stružky kolmo dolů tendenci se zahlubovat a při vyšším množství vody mohou způsobovat pomístní erozi a vysoušení. Nyní je podobný trend pozorován u stružky protékající středem louky.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	zhoršující se

B. druhy

druh:	šafrán bělokvětý <i>Crocus vernus</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
počet kvetoucích jedinců (min. 1500)	Dlouhodobě se počty kvetoucích jedinců šafránu drží na hodnotě kolem 2000, což je jeho optimum na této lokalitě. Část populace (zhruba 1/3) se vyskytuje na vedlejší louce v ochranném pásmu rezervace.	
	stav:	dobrý
	trend vývoje:	setrvalý

druh:	modrásek bahenní <i>Phengaris nausithous</i>	
indikátory cílového stavu	aktuální hodnoty indikátorů a zhodnocení stavu a trendu vývoje druhu ve vztahu k provedené péči a působícím vlivům	
počet pozorovaných dospělých jedinců (min. 20)	Jedná se o motýla žijícího v metapopulacích, pro udržení druhu je tudíž klíčové jeho přežívání na okolních lučních pozemcích. Což je požadavek, který tato rezervace nemůže dostatečně naplnit. Nicméně zajištěním vhodných podmínek může rezervace posílit místní populaci. Že motýli lokalitu využívají, ukazuje jejich přítomnost v době letu imag. V posledních letech to bylo 5–15, výjimečně 30 jedinců.	
	stav:	zhoršený
	trend vývoje:	setrvalý

2.6 Stanovení prioritních zájmů ochrany území v případě jejich možné kolize

Kolize může nastat ve stanovení vhodného termínu kosení. Ideální je lokalitu kosit koncem června až začátkem července, ne dříve, kvůli některým druhům rostlin (např. prstnatec májový). Přípustná je i varianta dřívějšího kosení za předpokladu obkosení jednotlivých rostlin prstnatce májového. Zase ale ne později z důvodu letu imag modráška bahenního (červenec–srpen). Dle dosavadních zkušeností na lokalitě začínají modrásci létat až v půlce července, lze tedy seč na lokalitě provést do 10. července. Lokalitu lze v druhé seči pokosit v září. Vzhledem k silnější degradaci biotopu a malé rozloze lze lokalitu pokosit bez vynechávek.

3. Plán zásahů a opatření

3.1 Výčet, popis a lokalizace navrhovaných zásahů a opatření v ZCHÚ

3.1.1 Rámcové zásady péče o ekosystémy a jejich složky nebo zásady jejich jiného využívání

a) péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Rámcová směrnice péče o ekosystémy mimo lesní pozemky

Ekosystém	T1.5 Vlhké pcháčové louky, T1.1 Mezofilní ovsíkové louky
Typ managementu	ruční seč
Vhodný interval	2× ročně
Minimální interval	1× ročně
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, ručně vedená sekačka, kosa
Kalendář pro management	(15. květen) 15. červen – 10 července, září–říjen
Upřesňující podmínky	Základní péčí o luční biotopy je pravidelná každoroční ruční seč. Lokalitu je vhodné v druhé seči pokosit v září. Vzhledem k silnější degradaci biotopu a malé rozloze lze lokalitu pokosit bez vynechávek. Jednou za 2–5 let taktéž pokosit okraj lesa v jihovýchodní části lokality. Seč plochy po asanaci rákosu přizpůsobit stupni degradace, možno sekat i 3× ročně. Hmotu nekompostovat na lokalitě ani v OP.

Ekosystém	T1.5 Vlhké pcháčové louky
Typ managementu	péče o stružky
Vhodný interval	2–5 let
Minimální interval	2× během platnosti plánu péče
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční nářadí (lopata, rýč, krumpáč), minibagr
Kalendář pro management	15. červen – začátek července
Upřesňující podmínky	Jedná se o péči o stružky odvádějící vodu ze zamokřených ploch do potoka Bezděčka. Je potřeba zkontrolovat funkčnost stružek a podle potřeby je upravit – stružka, která protéká středem plochy je již dost zahloubená a je proto potřeba ji přehradit, popř. svést vodu do meandrů, kde bude mít pozvolnější spád.

Ekosystém	T1.5 Vlhké pcháčové louky
Typ managementu	asanační seč
Vhodný interval	jednorázově
Minimální interval	
Prac. nástroj / hosp. zvíře	křovinořez, ručně vedená sekačka
Kalendář pro management	září – březen
Upřesňující podmínky	Další navrhované opatření se týká terestrické rákosiny, která zde nemá žádnou ekologickou hodnotu, pouze zabírá plochy, kde se historicky vyskytovaly podmáčené pcháčové louky nebo možná dokonce i prameniště. Je tedy navrženo celou rákosinu pokosit asanační sečí a obnovit na jejím místě pravidelnou seč podle rámcové směrnice pro seč (viz výše). Asanační seč je možné rozložit do několika let (ideálně do tří). Před asanační západní strany provést odstranění invazního druhu (viz níže).

Ekosystém	T1.5 Vlhké pcháčové louky
Typ managementu	odstranění náletu
Vhodný interval	jednorázově
Minimální interval	
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ruční nářadí (motorová pila, sekera)
Kalendář pro management	říjen–březen

Upřesňující podmínky	Uprostřed rákosiny se rozrůstá skupina vrby. Po vysekání rákosiny by bylo vhodné zvážit, jestli některé vrby nepokácet nebo ještě lépe nevytrhnout (především s přihlédnutím k terénu a obnovujícímu se biotopu – je možné že právě ta největší z vrby se nachází v prameništi – pak by bylo žádoucí ji odstranit). Další citlivější prořezávky je možné dělat ve spodní části rezervace, kde se můžou některé olše příliš rozrůstat do louky s šafránem. Klest zlikvidovat mimo lokalitu. Ponechat perspektivní jedince vrby pětimužné (<i>Salix pentandra</i>).
----------------------	---

Ekosystém	T1.5 Vlhké pcháčové louky
Typ managementu	odstranění invazního druhu
Vhodný interval	jednorázově a dále dle potřeby
Minimální interval	
Prac. nástroj / hosp. zvíře	ručně
Kalendář pro management	duben–červen
Upřesňující podmínky	Na západním okraji rákosiny se směrem do rezervace rozrůstá invazní druh netýkavka žláznatá (<i>Impatiens glandulifera</i>). Rozrůstá se kolem myslivecké stavby sloužící k přikrmování zvěře. Je nanejvýš vhodné stavbu z rezervace odstranit a porost netýkavky ručně vytrhat. Je vhodné toto opatření provést před asanační sečí rákosiny, jelikož by se mohl tento druh významně rozšířit na asanované plochy. V dalších letech je potřeba zkontrolovat, jestli druh nepřežil, popř. všechny další rostliny vytrhat.

b) péče o populace a biotopy rostlin a hub

Všem cílovým druhům rostlin dostatečně vyhovuje péče vhodná pro vlhké pcháčové louky, v případě dřívější seče obkosit jednotlivé rostliny prstnatce.

c) péče o populace a biotopy živočichů

Všem cílovým druhům živočichů dostatečně vyhovuje péče vhodná pro vlhké pcháčové louky. Kvůli modrásku je potřeba neprovádět seč od 10. 7. do 31. 8. Do plochy ani v jejím bezprostředním okolí neumisťovat krmná zařízení pro zvěř. Stávající příkrmovací zařízení je nutné odstranit.

3.1.2 Podrobný výčet navrhovaných zásahů a činností v území

a) ekosystémy mimo lesní pozemky

Přílohy:

T1 – Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich

M3 – Mapa dílčích ploch a objektů

3.2 Zásady hospodářského nebo jiného využívání ochranného pásma včetně návrhu zásahů a přehledu činností

V ochranném pásmu neskladovat žádný materiál, ze kterého hrozí znečištění či eutrofizace plochy památky (především umístění ve svazích či na potůčku nad památkou). Nyní je okolní zemědělská půda zatravněna a z větší části pravidelně sečena, což lze považovat za optimální stav – při převedení na ornou půdu hrozí eutrofizace a eroze půd. Bylo by vhodné upravit dobu seče, aby lépe vyhovovala potřebám modráška bahenního. Jelikož zde není střet s dalšími druhy, je vhodné posekat louku do 15. června (což se ve většině případů děje). Druhou seč je ovšem potřeba provádět až v září (to pravděpodobně neprobíhá).

3.3 Zaměření a vyznačení území v terénu

Obnova pásového značení.

3.4 Návrhy potřebných administrativně-správních opatření v území

a) vyhlášovací dokumentace

Vyhlášovací dokumentace pochází z doby prvního vyhlášení (rok 1953), obsahuje tudíž řadu neaktuálních informací. V první řadě jsou zde uvedena neaktuální čísla parcel, konkrétně parcela 2502 byla nahrazena parcelami č. 3561/1 a 3562/2. Dále je zde nedefinovaný předmět ochrany a neaktuální bližší ochranné podmínky. ZCHÚ je vhodné nově vyhlásit. Bližší ochranné podmínky by měly zahrnovat činnosti a zásahy, které mohou poškodit předměty ochrany PP, a je třeba k nim mít souhlas OOP. Jedná se například o umístování staveb, používání intenzivních technologií v zemědělství (hnojiva, chemické postřiky, obnovu travních porostů) a zásahy do vodního režimu a geologického podkladu lokality.

b) návrhy potřebných správních rozhodnutí o výjimkách, povoleních nebo souhlasech

Nejsou.

c) ostatní

Nejsou.

3.5 Návrhy na regulaci rekreačního a sportovního využívání území veřejností

Rekreační či sportovní využívání zde není potřeba regulovat.

3.6 Návrhy na vzdělávací a osvětové využití území

Nejsou.

3.7 Návrhy na průzkum či výzkum a monitoring předmětu ochrany území

Pravidelný monitoring předmětů ochrany:

Monitoring šafránu bělokvětého a modráška bahenního – sčítání jedinců

Monitoring dalších sledovaných indikátorů: (výskyt významných druhů, pokryvnost expanzivních druhů trav (přibližný odhad), kontrola stružek)

Inventarizační a další průzkumy:

Průzkum půdních poměrů (1× během platnosti plánu péče)

Inventarizační průzkum cévnatých rostlin (1× během platnosti plánu péče)

Inventarizační průzkum hub (1× během platnosti plánu péče)

Inventarizační průzkum dalších skupin – měkkýši, pavouci, brouci, mravenci, motýli kromě

denních, obojživelníci, plazi, savci (1× během platnosti plánu péče)

Monitoring navrhovaných opatření:

Kontrola ploch po asanaci rákosu (2 a 4 roky po zásahu) – soupis významných druhů, celkové hodnocení nového biotopu

4. Závěrečné údaje

4.1 Předpokládané orientační náklady hrazené orgánem ochrany přírody podle jednotlivých zásahů (druhů činností)

Druh zásahu (činnost)	Odhad množství (např. plochy)	Četnost zásahu za období plánu péče	Orientační náklady za období platnosti plánu péče (Kč)
Ruční seč – křovinořez, ručně vedená sekačka, (2× ročně)	0,34 ha	20×	250 000
Asanační seč rákosu	0,37 ha	jednorázově	25 000
Ruční seč asanované plochy rákosu (2–3× ročně)	0,37 ha	18×	250 000
Péče o stružky	2 m ³	2×	11 000
Likvidace invazního druhu vytrháváním	0,01 ha	Jednorázově (+ dle potřeby)	3 000
Odstranění náletu	0,05 ha	jednorázově	6 000
Obnova pásového značení	0,37 km	jednorázově	700
N á k l a d y c e l k e m (Kč)			545 700

Předpokládané orientační náklady jsou stanoveny pouze s ohledem na § 68 odst. 3 zákona č. 114/1992 Sb. Finančně-právní stránka je vždy řešena až před realizací konkrétních zásahů.

4.2 Použité podklady a zdroje informací

AOPK ČR (2013): Plán péče o přírodní památku U Bezděkova na období 2013–2022, dostupné na: https://drusop.nature.cz/ost/chrobjekty/zchru/index.php?SHOW_ONE=1&ID=460 (staženo 30. 3. 2022).

AOPK ČR (2022): Nálezová databáze ochrany přírody. – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, <http://portal.nature.cz> (on-line databáze; navštíveno 30. 3. 2022).

Grulich V. & Chobot K. (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Cévnaté rostliny. – Příroda, 35: 1–178.

Háková A., Klaudisová A. & Sádlo J. [eds] (2004): Zásady péče o nelesní biotopy v rámci soustavy Natura 2000. – Planeta XII, 3/2004 – druhá část. Ministerstvo životního prostředí, Praha.

Hejda R., Farkač J. & Chobot K. [eds] (2017): Červený seznam ohrožených druhů České republiky. Bezobratlí (Red List of threatened species of the Czech Republic. Invertebrates). – Příroda, Praha, 36: 1–162.

Hrnčíř J. (2020): Závěrečná zpráva – Intenzivní mapování denních motýlů v CHKO Žďárské vrchy. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Žďárské vrchy, Havlíčkův Brod].

Chytrý M. [ed.] (2007): Vegetace České republiky 1. Travinná a keříčková vegetace. – Academia, Praha.

Chytrý M., Kučera T., Kočí M., Grulich V. & Lustyk P. [eds] (2010): Katalog biotopů České republiky. Ed. 2. – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha.

Juříčka J. (2010): Floristický a vegetační inventarizační průzkum PP U Bezděkova – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Žďárské vrchy, Havlíčkův Brod].

Kaplan Z., Danihelka J., Chrtěk J. jun., Kirschner J., Kubát J., Štech M. & Štěpánek J. [eds] (2019): Klíč ke květeně České republiky. Ed. 2. – Academia, Praha.

Kodet V. & Kodetová D., in prep.: Ornitologická inventarizace lokality PP U Bezděkova. – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Žďárské vrchy, Havlíčkův Brod].

Kučera J., Vána J. & Hradílek Z. (2012): Bryophyte flora of the Czech Republic: update of the checklist and Red List and a brief analysis. – Preslia 84: 813–850.

Štechová T., Holá E. & Manukjanová A. (2020): Bryologická inventarizace lokality PP U Bezděkova – Ms. [Depon. in: Správa CHKO Žďárské vrchy, Havlíčkův Brod].
Šímová Š.: vlastní terénní šetření v roce 2021 a 2022.
http://mapy.geology.cz/geocr_25/
<https://mapy.geology.cz/pudy/>

4.3 Seznam používaných zkratek

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky
CHKO – chráněná krajinná oblast
CHOPAV – chráněná oblast přirozené akumulace vod
IUCN – *International Union for Conservation of Nature* (Mezinárodní svaz ochrany přírody)
KN – katastr nemovitostí
OOP – orgán ochrany přírody
OP – ochranné pásmo (zvláště chráněného území)
PP – přírodní památka
ZCHÚ – zvláště chráněné území

4.4 Podklady pro plán péče zpracoval

AOPK ČR, Regionální pracoviště SCHKO Žďárské vrchy

(Zpracovala: Mgr. Štěpánka Šímová)

Plán péče není dílem autorským, ale úředním podle § 3 písm. a) zákona č. 121/2000 Sb. (autorský zákon).

5. Přílohy

Tabulky: Příloha T1 – **Popis dílčích ploch a objektů mimo lesní pozemky a výčet plánovaných zásahů v nich**
(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2).

Mapy: Příloha M1 – **Orientační mapa s vyznačením území**

Příloha M2 – **Katastrální mapa se zákresem ZCHÚ a jeho ochranného pásma**

Příloha M3 – **Mapa dílčích ploch a objektů**

Vrstvy: Příloha V1 – **Digitální grafické znázornění průběhu hranic dílčích ploch**

Protokol o způsobu vypořádání připomínek, kterým se zároveň plán péče schvaluje

Příloha T1 – Popis dílčích ploch a objektů na bezlesí a výčet plánovaných zásahů v nich

(Tabulka k bodům 2.4.2, 2.4.3 a 2.4.4 a k bodu 3.1.2)

označení dílčí plochy	výměra (ha)	stručný popis charakteru plochy nebo objektu a dlouhodobý cíl péče	doporučený zásah	naléhavost	termín provedení	interval provádění
1	0,3725	Plocha zarostlá terestrickou rákosinou bez ochrannářského významu na původním stanovišti vlhkých pcháčových luk Cíl péče: Asanace rákosiny a následná obnova části biotopu	Asanační seč rákosiny	2	IX.–III.	jednorázově (možné rozložit)
			Pravidelná seč	2	V.–VI., IX.–X.	2× (3×) ročně
			Odstranění invazního druhu	2	V.–VI.	jednorázově (dle potřeby zopakovat)
			Výřez náletových dřevin	3	X.–III.	jednorázově
2	0,3364	Vlhké pcháčové louky s přechodem k mezofilním trávníkům – s výskytem modráska bahenního (<i>Phengaris nausithous</i>), šafránu bělokvětého (<i>Crocus vernus</i>) prstnatce májového (<i>Dactylorhiza majalis</i>), kozlíku dvoudomého (<i>Valeriana dioica</i>), v ploše převládají expanzivní druhy trav. Předpokládá se zvýšená trofie způsobená splachy živin a přílišné odvodnění plochy nevhodně navrženými stružkami. Cíl péče: Zachování rozlohy a zlepšení stavu biotopu a populací vzácných druhů	Pravidelná každoroční seč	1	(V.)VI.–VII., IX.–X.	(1–)2× za rok
			Úprava odvodňovacích stružek	1	IX.–III.	1× za 2–5 let
			Výřez náletových dřevin	3	X.–III.	jednorázově
3	0,0547	Lesní lem a okraj olšiny – v bylinném patru výskyt kozlíku výběžkatého (<i>Valeriana excelsa</i>), pomístně hrozí expanze nitrofilních druhů – především chrastice rákosovité (<i>Phalaris arundinacea</i>) Cíl péče: zachování stavu	Občasná seč	3	IX.–X.	1× za 2–5 let

naléhavost – stupně naléhavosti jednotlivých zásahů se uvádí podle následujícího členění:

1. stupeň – zásah naléhavý (nelze odložit, je nutný pro zachování předmětu ochrany),
2. stupeň – zásah vhodný,
3. stupeň – zásah odložitelný.